

28 років тому над Верховною Радою підняли жовто-блакитний прапор

*Міста цвітуть, блакить ясніє,
Лле сонце золото з гори
А над хатами наша мрія:
Жовто-блакитні ПРАПОРИ!*

Олександр Олесь

Невід’ємним атрибутом будь-якої країни є державний прапор. Національним символом неподільної, унітарної та суверенної України визнано блакитно-жовте полотнище. Однак, наш прапор не завжди мав такий вигляд. Його еволюція відображає багатовікові процеси розвитку України як держави, а українців – нації, що відбулася.

В добу Київської Русі прапори були здебільшого червоного кольору – найбільш зручного для передачі сигналу під час бою. Ці стяги були трикутно-клинової форми, на яких зображувалися князівські знаки.

Відомостей про них мало, проте точно відомо, що князь Володимир Великий мав власний герб – золотий тризуб на синьому фоні. Чи могло це слугувати концепцією майбутнього національного прапора? На це питання намагались знайти відповідь безліч істориків. Можливо, саме так воно і є, адже поєднання синього та жовтого кольорів в історії України ми зустрічаємо доволі часто.

Відомо, що в 13-му столітті золотий лев на синьому тлі прикрасив герб сина Данила Галицького – Лева (на його честь отримав свою назву Львів). Потім синьо-жовті кольори майнули

в Грюнвальдській битві 1410 року, де поруч з литовцями і смоленцями у складі польської армії билися галичани. А вже в 15-16 століттях їх почали використовувати в гербах українських міст, особливо тих, хто отримав Магдебурзьке право.

У козацьку добу прапори мали прямокутну або так звану скошену форму. Традиційними мотивами козацьких знамен були блакитні полотнища з золотими чи жовтими зображеннями гербів, небесних світил, зброї, постатей святих тощо. Лицева сторона полкових і сотенних корогв була національною емблемою з зображенням козака у золотому чи жовтому щитовому полі на блакитному полотнищі, а зворотна – полковою чи сотенною емблемою відповідного кольору з встановленим зображенням.

У березня 1848 року в Австрійській імперії вибухнула революція, так звана «Весна народів». Ці події стали поштовхом для українського національно-визвольного руху. У квітні того ж року в місті Львів було створено Головну Руську Раду, яка відновила використання герба Руського королівства (Галицько-Волинської держави) XIII-XIV століття з зображенням золотого лева на синьому фоні. Національними прапорами вважалися синьо-жовті та жовто-сині біколори (вживалися обидва варіанти).

Протягом 1918-1920 р. в УНР (Українська Народна Республіка) національний прапор було двічі перевернуто. Спочатку це зробив Михайло Грушевський – голова Центральної Ради та перший президент України. Будучи істориком, він уважно вивчив весь матеріал стосовно прапорів, які існували на території України і прийшов до висновку, що в традиціях наших предків прапор повинен бути з блакитним фоном і золотим малюнком на ньому. Саме таким, до речі і був перший варіант державного прапора, запропонований Грушевським – блакитне полотнище з жовто-золотими зірками на ньому. Кількість зірок мала відповідати числу українських земель, що об'єдналися в одну державу. Чому Грушевський згодом відмовився від своєї ідеї – незрозуміло. Але коли мова зайшла про біколор, він наголосив саме

на тому, щоб жовтий колір, відповідно до канонів геральдики, розташовувався зверху.

За гетьмана Скоропадського український прапор виглядав наступним чином: блакитна смуга вгорі, а жовта – внизу. Навіщо він це зробив – невідомо. Однією із версій є те, що Скоропадський був членом масонської ложі «Молода Україна», а

згідно символіки «вільних каменярів» над світом панує «знак води», ну а вода, зрозуміло, якого кольору.

В радянській Україні синьо-жовті кольори прапора були замінені яскраво червоним кольором. Звичайно, більшості українців це не подобалося, адже окрім заборони національної символіки, репресіям, з боку центральної кремлівської влади, піддавалося все українське.

Довший час перебуваючи у підпіллі, український прапор знову замайорів 14 березня 1990 року в містечку Стрий, а через дев'ять днів – над Тернопільською міською Радою, потім у Львові, Івано-Франківську та Житомирі, а через деякий час синьо-жовта хвиля патріотизму докотилася до столиці, де в липні 1990 року над Київською також було піднято наш легендарний прапор.

23 серпня 1991 року група народних депутатів внесла синьо-жовтий український прапор у сесійний зал Верховної Ради. Якраз до цієї події і прив'язаний Указ Президента України Леоніда Кучми «Про День Державного Прапора України» № 987/2004. На сьогоднішній день, цей прапор, як реліквія, урочисто зберігається під склом в музеї ВРУ.

4 вересня 1991 року, над будинком парламенту поряд з червоно-синім прапором замайорів синьо-жовтий прапор. Цей день став знаменною датою для українців.

Це сталося ще до того, як Президія Верховної Ради України юридично закріпила за синьо-жовтим прапором статус державного прапора.